

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
імені ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО

**УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО:
СУЧАСНІСТЬ ТА ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА**

**Збірник матеріалів
III Міжнародної науково-практичної конференції**

Київ – 2023

УДК 355 (477) (091)

ББК 68.4 (4УКР)

У 42

Укладачі:

Шевчук В. П., доктор історичних наук, професор,

Грицюк В. М., доктор історичних наук, доцент,

Пашкова О. О., кандидат історичних наук

У 42 Українське військо: сучасність та історична ретроспектива : Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції 23 листопада 2022 р. – К. : НУОУ, 2023. – 270 с.

У збірнику вміщено матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції в умовах широкомасштабного вторгнення збройних сил Російської Федерації в Україну.

Через призму героїзму та жертвності Захисників та Захисниць України окреслені основні події російсько-української війни, які відбулися у 2022 році: відсіч та стримування Силами оборони України російської збройної агресії, значення новітніх технологій для досягнення переваги над противником, роль і місце міжнародної антипутінської коаліції у боротьбі демократичного світу проти тоталітарного режиму та ідеології рашизму, значення волонтерського руху та духовної підтримки у зміцненні морально-психологічного стану Українського війська, особливості підготовки військових фахівців в умовах воєнного стану.

Наукові студії учасників конференції сягають найглибших пластів вітчизняної мілітарної історії, окреслюють регіональні військово-історичні аспекти та розкривають їх всесвітній вимір.

Збірник матеріалів конференції стане у нагоді науковцям, викладачам, студентам, курсантам і офіцерам, всім, хто цікавиться вітчизняною воєнною історією.

Опенько П.В., Гордієнко О.О. Сучасні загрози для літальних апаратів вертольотного типу від ураження противертольотними мінами	109
Ремез В.В. Світові тенденції розвитку реактивних систем залпового вогню	110
Рікунов О.М. Пропозиції до складу ремонтно-відновлювального органу бригади оперативного призначення Національної гвардії України з урахуванням досвіду бойових дій	111
Селюк В.М. Перспективи розвитку протитанкових керованих ракет	112
Скорич Л.В. До питання про застосування зс Російської Федерації модернізованих бойових машин піхоти	113
Федоренко О.А. Застосування космічних спроможностей в інтересах національної безпеки та оборони України	114
Федорієнко В.А. Підходи до автоматизації ретроспективи місцезнаходження противника за даними з відкритих джерел	116
Фурман І.І., Печенюк І.С. Зброя, заснована на нових фізичних принципах: підходи до класифікації	117
Харук А.І. Використання збройними формуваннями Росії нестандартної бронетехніки під час агресії проти України	118
Шемаєв В.М., Толєк П.О., Онофрійчук А.П. Щодо утворення агенції з розвитку оборонних технологій у прискоренні інноваційних перетворень у виробництві ОВТ	119

СЕКЦІЯ 3. МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА, ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ, ГРОМАДСЬКІ ТА РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ У ПРОТИСТОЯННІ ШИРОКОМАСШТАБНІЙ ЗБРОЙНІЙ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Kharuk D. <i>The phenomenon of Ukrainian unity: the role of volunteer organizations in resisting the military aggression of the Russian Federation</i>	121
Бураков Ю.В. Альянс Британія, Польща, Україна: перспективи розвитку	122
Вановська І.М. Міжнародна підтримка України Королівством Данії під час російсько-української війни	123
Воєца В.В. Засудження військових злочинців як необхідна умова завершення війни	124
Войтко О.В. Іноземні інвестиції в обороноздатність держави як механізм підвищення інвестиційного клімату та інтересу до України під час воєнного стану...	125
Волошенко А.В. Міжнародна технічна допомога: перспективні напрями взаємодії ..	125
Гладченко С.В. Діяльність релігійних організацій та церкви в Україні: історичний аспект	127
Давиденко М.О. Роль і місце Православної Церкви України у протистоянні широкомасштабній збройній агресії Російської Федерації	128
Данилюк К.М. Міжнародна реакція на війну в Україні	129
Демченко С.В. Паралелі війни: сучасні праведники з Чернігівського центру соціально-психологічної реабілітації дітей. Музейний аспект	130
Демяненко В.Т. Волонтерський рух на сучасному етапі в Україні	131
Долганова М.В. Місце та роль душпастирської опіки військовослужбовців у роботі з особовим складом Збройних Сил України	132
Клименко В.С., Первак І.О. Оцінка провідними країнами та міжнародними організаціями агресії РФ проти України	133
Климчук І.О. Роль волонтерського руху в умовах воєнного стану	134
Костишин Е.І. Роль волонтерського фандрайзингу у протистоянні широкомасштабній збройній агресії Російської Федерації	135
Ктіторов М.О. До проблеми міжнародної допомоги в Національній гвардії України в умовах воєнного стану	137
Майко А.В. Військові облігації як засіб підтримки обороноздатності України під час повномасштабного вторгнення Російської Федерації	138

волонтерський рух, зокрема, є оптимальною умовою прояву альтруїзму, гуманності для самореалізації та самовдосконалення людини будь-якого віку.

Офіційно визнано волонтерський рух було Постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 року, а також затверджено “Положенням про волонтерську діяльність у сфері надання соціальних послуг”. Згодом вийшов Закон України “Про волонтерський рух” від 19 квітня 2011 року, де зазначалося, що волонтер – це фізична особа, яка добровільно здійснює благодійну, неприбуткову та вмотивовану діяльність, що має суспільно корисний характер. А також Законами України “Про волонтерську діяльність”, “Про громадські об’єднання” та “Про благодійну діяльність та благодійні організації”. Нормативно-законодавчі акти щодо підтримки та розвитку волонтерського руху свідчать про визнання важливості діяльності волонтерів.

Питання доброчинності та волонтерства активно досліджують вітчизняні науковці: О. Безпалько, О. Брижовата, Р. Вайнола, І. Грига, М. Дейчаківський, І. Зверева, Н. Заверико, О. Зима, Н. Івченко, А. Капська, Н. Комарова, О. Кузьменко, Т. Лях, І. Пінчук, Ф. Ступак, О. Шатохіна, О. Яременко та інші.

Умови повномасштабної війни вкотре продемонстрували неймовірну силу та масштаби волонтерського руху в Україні. Волонтери у співпраці з неприбутковими організаціями реалізують напрями з надання волонтерської допомоги Збройним Силам України та постраждалим внаслідок широкомасштабної військової агресії росії проти України. У даний час видається неможливим визначити реальний кількісний склад учасників волонтерського руху через постійне його поповнення, небажання афішувати свою діяльність та напівлегальність частини волонтерських організацій.

Аналіз джерел за даною темою дає змогу зробити висновки. Діяльність волонтера допомагає реалізувати людські потреби, покращує якість життя суспільства країни, пришвидшує і покращує економічний і соціальний розвиток країни. В умовах воєнного стану – допомагає пришвидшити процес евакуації громадян країни, оптимізує процес пошуку загублених людей і тварин під час воєнних дій, поліпшує життя біженців і сприяє їх кращому розміщенню у спеціальному місці, таборі для біженців, як на теренах своєї країни, так і на території інших держав, налагоджує процес документального оформлення статусу біженця.

*Костишин Е.І., к.і.н., доцент
Державний університет безпеки
життєдіяльності, м. Львів*

РОЛЬ ВОЛОНТЕРСЬКОГО ФАНДРАЙЗИНГУ У ПРОТИСТОЯННІ ШИРОКОМАСШТАБНІЙ ЗБРОЙНІЙ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

У сучасному світі технологій, інновацій, інформації однією з найефективніших форм залучення ресурсів для діяльності будь-яких підприємств є фандрайзинг, що набув стійкої асоціації саме з організаціями громадянського суспільства. Фандрайзинг – це професійна діяльність щодо мобілізації фінансових та інших ресурсів для реалізації соціально значущих і науково-дослідних неприбуткових проєктів, яка вимагає спеціальних знань та навичок фандрайзера, що можуть вплинути на прийняття позитивного рішення донора.

Велику роль у проведенні ефективного фандрайзингу відіграє участь волонтерів. Волонтерський рух в Україні регулюється Законами України “Про волонтерську діяльність”

(2011 р.) і «Про внесення змін до Закону України “Про волонтерську діяльність” щодо підтримки волонтерської діяльності» (2022 р.). Останнім законом визначено, що волонтерська допомога може здійснюватися в онлайн-режимі за допомогою мережі Інтернет та інших телекомунікаційних мереж.

До лютого 2022 р. в Україні функціонувало понад 10 українських та міжнародних фандрайзингових платформ для збору коштів широкого спектру ініціатив: Українська біржа благодійності; GoFundEd (збір коштів для освітніх проєктів); Na-Starte (збір коштів для проєктів); Indiegogo (інновації, технології, дизайн); GlobalGiving (фінансування некомерційних організацій); Kickstarter (мистецтво, кіно, ігри, журналістика); FirstGiving (збір коштів для шкіл, некомерційних організацій); Crowdrise (збір коштів для некомерційних організацій); Causes (збір коштів для вирішення соціальних, політичних, культурних питань).

Новітні інформаційні технології та активні воєнні дії в Україні внесли свої корективи у волонтерський рух – появу цифрової благодійності. З 24 лютого 2022 року волонтерський рух в Україні значно активізувався й одним із основних джерел пошуку можливостей стала Волонтерська Платформа, дія якої запущена у березні 2021 р. за ініціативи Української Волонтерської Служби, Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) та ІТ-компанією SoftServe за підтримки Міністерства молоді та спорту для об’єднання волонтерів та організацій зі всієї України. На сьогодні можна виділити такі основні інструменти: веб-сайти, у тому числі офіційний сайт організації, краудфандингові сайти, фандрайзингові портали, соціальні медіа, використання технології “Нові медіа” та електронні розсилки, онлайн-акції тощо.

Останнім часом відкривається багато незалежних майданчиків для збору коштів на благодійні та громадські проєкти, сайти неприбуткових організацій. 80% неприбуткових організацій в цілому світі мають власний сайт. З них 88% сумісні з мобільними пристроями, 71% притримуються конфіденційної політики, 70% використовують SSL-сертифікат, 54% зареєстровані, у 48% є свій блог, 23% працюють через інтернет-магазин, 18% доступні для людей з обмеженими можливостями, а 12% мають діючий чат.

Поряд із соціальними медіа власний сайт виступає найпоширенішим інструментом онлайн-фандрайзингу. За допомогою цього інструменту неприбуткові організації публікують та поширюють інформацію про свою організацію та її діяльність. Показовим прикладом у дієвості фандрайзингу в Україні в умовах війни є робота фонду Сергія Притули, який виділив на байрактари 70 млн грн зі свого бюджету.

У топ-10 фандрайзерів (за Forbes), що найефективніше залучають гроші для підтримки українців та Збройних Сил під час російської агресії, увійшли: “Повернись живим” (найбільший приватний фонд в Україні), Ініціатива Міли Куніс та Ештона Кутчера, Благодійний фонд Razom, Благодійний фонд “Київська школа економіки” (KSE Foundation), Nova Ukraine, американська неприбуткова організація, Help Ukraine.center, Фонд Сергія Притули, Правозахисна організація “Восток SOS”, Фонд “Голоси дітей”, ГО “Армія SOS”. Спрямування коштів – це допомога армії, тактична медицина, гуманітарна допомога. Загальний обсяг фінансової та гуманітарної допомоги від міжнародних фондів та приватних осіб складає більше \$16 млрд. Лідери фандрайзингу серед українських інституцій – Національний банк, на спецрахунок якого надійшло пів мільярда доларів, та Мінцифри, яке залучило на свої криптогаманці понад \$71 млн.

*Ктімор М.О., к.ю.н.
Київський інститут Національної
гвардії України, м. Київ*

ДО ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Міжнародне співробітництво Національної гвардії України (далі – НГУ) є важливим напрямом діяльності, завдяки якому існує можливість залучати матеріально-технічну допомогу від іноземних партнерів для вдосконалення матеріально-технічної бази, розвитку спроможностей.

Питання міжнародної допомоги (гуманітарної, матеріально-технічної) набули свого особливого значення із початком повномасштабної агресії з боку російської федерації, яка розпочалась 24.02.2022.

У рамках співпраці НГУ з Представництвом Європейського Союзу в Україні та Представництвом України при ЄС щодо допомоги з оборонних і безпекових питань, залучення міжнародної технічної допомоги як від ЄС, так і його окремих держав-членів для потреб НГУ надається Україні в рамках Європейського фонду миру (European Peace Facility).

Слід зауважити, що після запровадження правового режиму воєнного стану, реципієнтом цієї допомоги визначено Збройні Сили України (далі – ЗС України). Так, рішеннями Ради ЄС (CFSP) 2022/338 та 2022/339 від 28 лютого 2022 року передбачено фінансування поставок для потреб ЗСУ військової техніки та платформ, призначених для нанесення смертельного ураження, а також поставок обладнання та матеріалів, непризначених для нанесення смертельного ураження (засобів індивідуального захисту, аптечок першої допомоги тощо для потреб ЗСУ).

Відповідно до ч. 3 ст. 6-1 Закону України “Про Національну гвардію України” з уведенням воєнного стану НГУ для виконання завдань з оборони держави приводиться в готовність до виконання завдань за призначенням і підпорядковується Головнокомандувачу ЗС України.

Виходячи з аналізу норми Закону, укомплектування НГУ особовим складом, озброєнням, боеприпасами, військовою та спеціальною технікою, іншими матеріально-технічними засобами має забезпечувати Головнокомандувач ЗСУ. Разом з тим, відповідно до ст. 8 Закону України “Про Збройні Сили України”, командувачі видів, окремих родів військ (сил) ЗС України, інших військових формувань, від яких визначений комплект сил і засобів, переданий до складу об’єднаних сил, продовжують здійснювати їх укомплектування особовим складом, озброєнням, боеприпасами, військовою та спеціальною технікою, іншими засобами.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1208 “Про затвердження Порядку логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності” передбачено, що забезпечення складових сил оборони під час підготовки до застосування озброєнням, військовою та спеціальною технікою, матеріально-технічними засобами та послугами здійснюється відповідно до законодавства за рахунок та в межах видатків, передбачених для відповідних центральних органів виконавчої влади, інших складових сектору безпеки в державному бюджеті на зазначені цілі.